

POSLOVNO POROČILO KNJIŽNICE LAŠKO ZA LETO 2012

Pripravila
Marija Kovačič

I SPLOŠNI DEL	3
II POSEBNI DEL	4
1 ZAKONSKE OSNOVE ZA DELOVANJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC	4
2 DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA NAŠEGA KNJIŽNIČARSTVA	5
3 IZPOLNJEVANJE CILJEV - PROGRAMA ZA LETO 2012.....	6
3.1 ORGANIZACIJSKI, PRAVNI, UPRAVNI IN RAČUNOVODSKI DOGODKI	6
3.2 POGOJI ZA DELO NAŠIH KNJIŽNIC.....	7
3.2.1 Prostorska problematika in nakup osnovnih sredstev.....	7
3.2.2 Kader in dogodki na kadrovskem področju.....	7
3.2.3 Temeljno knjižnično gradivo in prirast	8
3.2.4 Računalniška opremljenost.....	9
3.3 DELO NAŠIH KNJIŽNIC Z UPORABNIKI.....	10
3.3.1 Odprtost knjižnic	10
3.3.2 Članstvo in obisk naših knjižnic.....	10
3.3.3 Izposoja na dom in v knjižnici ter obisk prirediteljev	12
3.3.4 Informacijsko delo in računalniške usluge	13
3.3.5 Prireditvena dejavnost	13
3.4 DRUGA DELA IN AKTIVNOSTI	14
3.4.1 Izredna strokovna in tehnična dela.....	14
3.4.2 Domožnanstvo.....	14
3.4.3 Sodelovanje z drugimi institucijami, društvi in posamezniki v kraju	15
3.4.4 Stiki z javnostmi.....	15
3.4.5 Izobraževanje zaposlenih	15
3.5 OBRAZLOŽITEV REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA	16
4 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV	16
5 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIM LETOM.....	18
6 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN MERILA MINISTRSTVA	18
7 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA ...	19
8 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER NISO BILI DOSEŽENI CILJI	19
9 OCENA UČINKOV POSLOVANJA POSREDNEGA UPORABNIKA NA DRUGA PODROČJA, PREDVSEM NA GOSPODARSTVO, SOCIALNO DEJAVNOST, VARSTVO OKOLJA	19

Prilogi:

Obrazložitev investicij in investicijskega vzdrževanja Knjižnice Laško v letu 2012

Prireditve Knjižnice Laško v letu 2012

I SPLOŠNI DEL

Naziv: Knjižnica Laško
Naslov: Aškerčev trg 4, 3270 Laško
Telefon, faks: 734 4300, 734 4303
E-mail: info@knjiznica-lasko.si **Spletna stran:** www.knjiznica-lasko.si
Transakcijski račun: 01257-6030371663 UJP Žalec
Davčna in matična številka: 72905689, 5966949
Direktorica: Marija Kovačič, univ. dipl. bibliotekar, bibliotekarski specialist
tel.: 734 4302, e-mail: metka.kovacic@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Laško je osrednja knjižnica, ki deluje na območju občin Laško in Radeče.

Njeno mrežo sestavljajo enote :

Knjižnica Laško – osrednja knjižnica

Aškerčev trg 4, Laško tel. 734 4300 fax: 734 4303 e-mail: info@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Radeče – krajevna knjižnica

Ulica OF 2, Radeče tel. 56 58 110 fax: 56 58 111 e-mail: radece@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Rimske Toplice – krajevna knjižnica

Aškerčeva 6, Rimske Toplice tel. 734 0350 e-mail: rimske.toplice@knjiznica-lasko.si

Izposojevališče Šentrupert, Šentrupert 91, Šentrupert

Izposojevališče Zidani Most, Dom svobode, Zidani Most 12, Zidani Most

Izposojevališče Jurklošter, Lahov graben 6a, Jurklošter

Organiziranost zavoda, kratka predstavitev in zgodovina:

Knjižnica Laško je javni zavod, v sklopu katerega delujejo vse splošne knjižnice občin Laško in Radeče, in sicer osrednja knjižnica v Laškem, krajevni knjižnici v Rimskih Toplicah in Radečah ter manjša izposojevališča v Jurkloštru, Šentrupertu in Zidanem Mostu. Zavod razpolaga skupno s 1060 m² prostora (Laško 550 m², Radeče 200 m², Rimske Toplice 200 m², izposojevališča 110 m²) in zaposluje vključno z direktorico 8 strokovnih ter enega tehničnega delavca. Razpolaga z 98.330 enotami knjižničnega gradiva, v letu 2012 je znašal prirast 4.562 enot. V lanskem letu smo imele vse knjižnice skupno 5.053 članov, ki so nas z različnim namenom obiskali 103.153-krat, preko spletne strani pa ok. 17.000-krat. Na dom in v knjižnici so si skupno izposodili 247.246 enot knjižničnega gradiva. Zavod izvaja pestro prireditveno dejavnost, lani npr. 393 prireditev za odrasle in otroke, ki jih je obiskalo 10.940 občanov. Na 20 računalnikih, kolikor jih je namenjeno uporabnikom, razvija knjižnično-informacijsko dejavnost. Izdanih je bilo nekaj pomembnih domoznanskih publikacij.

Knjižnica Laško je del slovenskega knjižnično-informacijskega prostora, ki ga povezuje računalniški informacijski sistem Cobiss, dejavnost pa določa knjižničarska zakonodaja ter standardi za splošne knjižnice. Financirata nas pretežno občini ustanoviteljici, s strani države pa je sofinanciran nakup knjižničnega gradiva, ki je z njene strani določen v vsebinskem, predvsem pa v količinskem smislu.

Knjižnica Laško ima kot zavod 16-letno zgodovino, sicer pa je ena izmed zadnjih knjižnic v slovenskem prostoru začela delovati s profesionalnim kadrom, in sicer šele leta 1976. Od takrat je dosegla precejšen razvoj, še posebno od leta 1996 dalje, ko deluje kot zavod. S temeljnim knjižničnim gradivom dosegamo standarde, nekoliko manj z nakupom, ne pa s kadri in prostori. Od leta 1996 dalje smo na prostorskem področju bili deležni precejšnjih izboljšav v celotni mreži, in sicer v Laškem cca. 350 m² obnovljenih površin v letih 1998 in 2005, v Radečah 200 m² obnovljenih površin leta 2002 ter v Rimskih Toplicah 200 m² novih površin v letu 2010. Za nadaljnji samostojni razvoj Knjižnice Laško pa pridobitve osrednje knjižnice niso bile zadostne, tako da je knjižnica v Laškem iz leta v leto v večjih prostorskih težavah, katerim se pridružujeta tudi problematika funkcionalnosti in statike.

Knjižnica Laško je za redni program v letu 2012 porabila 363.574,48 EUR.

Direktorica je bila imenovana 1. 10. 2012, člani Sveta Knjižnice Laško pa so od 28. 6. 2012 dalje:

predstavnice ustanoviteljic: Mojca Krivec, Alenka Hren Medved, Vida Mesar;

predstavniki uporabnikov: Darinka Grešak, Roman Tušek, Mojca Povše;

predstavniki zaposlenih: Veronika Drašček, Gabrijela Pirš, Matej Jazbinšek (predsednik sveta)

Dejavnosti in naloge Knjižnice Laško kot javne službe opredeljuje Zakon o knjižničarstvu,

ki v drugem členu navaja naslednje dejavnosti:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

V 16. členu pa zakon še posebej govori o splošnih knjižnicah, ki poleg nalog iz 2. člena tega zakona v svojem okolju opravljajo še naslednje:

- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in rabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

16. člen Zakona o knjižničarstvu določa tudi, da so splošne knjižnice vključene v nacionalni vzajemni bibliografski sistem.

II POSEBNI DEL

1 ZAKONSKE OSNOVE ZA DELOVANJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC

Knjižničarsko dejavnost urejajo zakonske in druge pravne podlage:

- Odlok o ustanovitvi JZ Knjižnica Laško (UL RS 114/03, 53/08)
- Zakon o knjižničarstvu (UL RS 87/01)
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah in stroškov knjižnic (UL RS 19/03)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS 29/03)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (UL RS 73/03, 70/08, 80/12)
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS 88/03)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (UL RS 105/03)
- Pravilnik o načinu izvajanja financiranja javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij na področju kulture (UL RS 85/10)
- Stanadardi za splošne knjižnice (za obdobje 2005 do 2015)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS (UL RS 45/1994 s spremembami)
- Kolektivna pogodba za javni sektor KPJS (UL 57/08 s spremembami)
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2008-11 (UL 35/08)
- Osnutek nacionalnega programa za kulturo 2013-16

Knjižničarstvo urejajo tudi Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS 96/2002, 123/06, 7/07, 53/07, 65/07, 56/08, 4/10, 20/11, 100/11), Zakon o javnih zavodih (UL RS 12/91 s spremembami), Zakon o lokalni samoupravi (UL RS 72/93 s spremembami), Zakon o varnosti in zdravju pri delu (UL RS 43/11), Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (UL RS 21/95 s spremembami), Zakon o varstvu osebnih podatkov (UL RS 86/04, 113/05, 51/07, 67/07) in druga zakonodaja, nanašajoča se na delo in poslovanje zavodov. Pri svojem delovanju se knjižnice ravna tudi v skladu z Etičnim kodeksom slovenskih knjižničarjev (1995).

Plače ureja plačna zakonodaja za javni sektor in področna zakonodaja, v zadnjem času pa obsežna interventna zakonodaja.

2 DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA NAŠEGA KNJIŽNIČARSTVA

Pri dolgoročnih ciljih našega knjižničarstva smo upoštevali Resolucijo o nacionalnem programu za kulturo 2008-2011, spremljali pa smo tudi nastajanje Nacionalnega programa za kulturo 2012-2015 in sedaj Osnutek nacionalnega programa za kulturo 2013-2016. Še vedno ostaja veljavna temeljna zakonodaja: Zakon o knjižničarstvu in Standardi za splošne knjižnice 2005-2015.

Ob udeležanju definicije knjižnice kot **osrednjega centra informacijske družbe v lokalni skupnosti in središča spodbujanja bralne kulture** smo se ozirali tudi že po novem nacionalnem programu. Le-ta je predvideval oz. vzpodbujal dvig zavesti o pomenu branja, povečanje promocije kvalitetne slovenske knjige in avtorjev, večji obrat knjižničnih zbirk, letni dokument o nabavni politiki ter upravljanju knjižnične zbirke, pospešeno digitalizacijo domoznanskih gradiv in uporabo regijskega portala Kamra, projektni pristop pri izvajanju nekaterih storitev, poenotenje cen osnovnih storitev, potrebo po regijskih repozitorijih izločenega gradiva, večje upoštevanje vloge območnih knjižnic itd.

Pravkar nastali osnutek Nacionalnega programa za kulturo 2013-2016 pa poleg že uveljavljenih nalog in poslanstev knjižnice poudarja programe in storitve za izboljšanje različnih vrst pismenosti, knjižnice kot lokalna središča v socialnem smislu za predstavitev ustvarjalnosti različnih subjektov v okviru lokalne skupnosti, dostopnost knjižničnih storitev pod enakimi pogoji, spodbude za okolja z nizkim prihodkom na prebivalca in slabše razvito mrežo.

V letu 2012 je nastajala v okviru Združenja splošnih knjižnic tudi Strategija razvoja splošnih knjižnic od 2013 do 2020. Po sprejetju tega dokumenta in nacionalnega programa za kulturo mora knjižnica pristopiti k izdelavi novega strateškega načrta. Dotlej ostajajo naši dolgoročni cilji isti oz. dopolnjeni na določenih mestih.

Nanašajo se na izpolnjevanje naslednjih nalog in poslanstev:

- Zagotoviti splošen dostop do knjižničnega gradiva na vseh nosilcih, do elektronskih publikacij, knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov za namene vseh vrst izobraževanja, informiranja in kulturne rasti občanov v vseh življenjskih obdobjih.
- Zagotoviti primerno strokovno pomoč, svetovanje, informiranje, informacijsko opismenjevanje, bibliopedagoško vzgojo in širjenje bralne kulture s strani knjižničnega kadra.
- Posodabljati informacijsko tehnologijo, povečevati oddaljeni dostop do knjižnic, dostopnost e- knjig, digitalizacijske storitve.
- Prizadevati si za primerne prostorske pogoje za: pregledno postavitve knjižničnega gradiva, prebiranje in študij v knjižnici, organiziranje prireditev in drugih oblik druženja v knjižnici.
- Zagotoviti splošno dostopnost knjižnične dejavnosti vsem in vključiti v članstvo 40 % vseh občanov.
- Pripomoči k enakopravnosti, demokratičnosti, kulturni blaginji v okolju delovanja ter soustvarjati možnosti za kvalitetnejše življenje tako posameznika kot tudi skupnosti.

Cilje za zagotavljanje pogojev za delovanje knjižnic nam določajo zakonodaja in standardi ter ostajajo nespremenjeni.

- Povečanje prostorov v celotni mreži na cca 2.000 m² s standardi predpisanih površin do leta 2015. Gre predvsem za knjižnične prostore osrednje knjižnice v Laškem in krajevne v Radečah. Mislimo na prizidek k obstoječi hiši v Laškem, za katerega smo vložili vlogo za spremembo prostorskega plana. V Radečah je smiselno razmišljati o možnosti priključitve sosednjega prostora h knjižnici.
- Število zaposlenih naj bi se približevalo standardom, po katerih naj bi Knjižnici Laško pripadalo 14 zaposlenih. V letu 2012 je bilo 9 zaposlenih. Novih zaposlitev pa trenutno ne načrtujemo.
- Temeljna knjižna zaloge 4 knjige na občana je dosežena, 0,4 izv. neknjižnega gradiva na občana pa še ne dosegamo. Krajevna knjižnica naj bi imela najmanj 30 naslovov periodike, kar, razen izposojevališč, dosegamo. Letni nakup naj bi znašal 250 enot knjižnega in 40 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev. Pri neknjižnem gradivu imamo pri tem pomisleke o smiselnosti zaradi vse večje uporabe interneta, ki omogoča prosto poslušanje glasbe in gledanje filmov.
- Na 1000 prebivalcev naj bi bilo v naših knjižnicah dostopno 1 uporabniško računalniško mesto.
- Bibliobusna oskrba odmaknjenih krajev ostaja kot dolgoročen cilj.

3 IZPOLNJEVANJE CILJEV - PROGRAMA ZA LETO 2012

Izpolnjevanje ciljev, ki smo si ji zadali pri rednem delovanju knjižnice, je bilo v naporno. Precej zmanjšana sredstva za nakup gradiva so (kljub velikim prizadevanjem za dober izbor in popuste), povzročila malo slabšo ponudbo novosti, varčevanje pri denarju, pa tudi kakšno malo slabšo prireditvev. Nove tehnologije so na pohodu, vsaj videz je tak, čeravno je v slovenskem prostoru še malo e- knjig in so ljudje slabo e-opismenjeni. Knjižnice, ki na tehnološkem področju trenutno še malo zaostajamo, tudi zaradi tega nismo v zavirljivem položaju. In ko imamo v soseščini, kamor hodijo naši mladi v šole, odrasli pa po nakupih, tako lepo, veliko knjižnico, je težko shajati s knjižnico, ki je sicer v simpatičnem dvorcu, a kaj, ko je ta tako premajhen, da je potrebno po vsakem malo večjem nakupu novih knjig, temeljito razmisliti, kaj in kam bomo predstavljali, da se sistem ne bo povsem porušil. Šole so dokaj zaprte, avtobusov v kraje izven centrov skoraj ni več, otroci - vozači pa tudi ne morejo po pouku v knjižnico, ker jih čaka avtobus ali pa bi se jim lahko v kraju kaj zgodilo.

Zelo smo se morali truditi za naše člane, za obisk in na teh poljih celo dosegli porast, pri celokupni izposoji pa so, zaradi postrožitve naših kriterijev glede podaljšanj, številke malce zanihale pod planirane.

Težav, ki so nas spremljale, je bilo še več in bomo kakšno še omenili. Vendar pa smo kljub vsemu, poleg zelo dobrega rednega delovanja, dosegli v določeni meri večino prioritet, ki smo si jih zadali.

- V pritličnem skladišču smo namestili, kolikor je bilo možno, dodatne police, vzpostavili nov način skladiščenja in skozi vse leto izvajali premike gradiv ter tako blažili prostorsko stisko.
- Opravili smo precej analiz povezanih s poslovanjem z uporabniki in vzpostavili večji red pri poslovanju.
- Veliko smo se ukvarjali s sistemom urejanja dokumentarnega gradiva, pisarne, s konkretnim urejanjem dokumentarnih gradiv ter sodelovanjem z arhivom.
- Pregledali in prebrali smo številne monografije o slovenskih knjižnicah, izdelali koncept publikacije o naši knjižnici ter pridobili oblikovno zasnovo oz. tipično stran. Ker pa je že delo, povezano z dokumentarnim gradivom, vzelo tistim, ki naj bi bili največ udeleženi pri pisanju prispevkov, veliko časa (tudi prostega), knjiga ni prišla na vrsto.
- Pripravili smo nekaj inovativnih prireditvev (npr. Začetek letošnje Bralne značke na Laškem gradu, dve uspešni prireditvi predstavitev naših občanov, nekaj predavanj izvedli sami in poskusili s kontaktnim večerom za študente).
- Sodelovali smo pri pripravi Urbanistične arhitekturne idejne zasnove prizidka Knjižnice Laško, v Radečah pa smo opravili preureditev drugega dela območja pri vhodu oz. čitalnice.

3.1 ORGANIZACIJSKI, PRAVNI, UPRAVNI IN RAČUNOVODSKI DOGODKI

- Za knjižnice ne obstaja predpisan način urejanja dokumentarnega gradiva, sistem pa je potreben za normalno funkcioniranje zavoda in arhiviranje. Za pomoč smo se obrnili na Združenje splošnih knjižnic, na nekatere večje knjižnice in največ konkretne pomoči dobili od knjižnice v Krškem, ki ima postavljen sistem, ter v Žalcu, ki le-tega še postavlja. Izdelali smo Klasifikacijski načrt urejanja dokumentov in Pravilnik o urejanju in poslovanju z dokumentarnim gradivom ter odbiranju in izločanju arhivskega gradiva, do te mere, da smo ju začeli uporabljati v praksi, sicer pa se o dokumentih še nameravamo posvetovati z arhivom. Po klasifikacijskem načrtu smo postavili naše dokumentarno gradivo od leta 96 dalje in ga pretežno popisali. Gradivo za nazaj smo uredili po poenostavljenem sistemu in ga pripravili za prevzem arhiva. Na koncu leta smo nastavili nov način vpisovanja dokumentov z računalniškim programom.

- Spremljali smo informacije in delo na novoustanovljene profesionalne službe Združenja splošnih knjižnic, predvsem v zvezi s strateškim načrtovanjem delovanja splošnih knjižnic, s katerim smo se veliko ukvarjali, in dali precej kritičnih pripomb, ki so bile deloma sprejete. Strategija utegne v precejšnji meri vplivati na organiziranost, delovne procese v knjižnicah in precej povečuje pristojnosti osrednjih območnih knjižnic. Dokument do konca leta ni bil sprejet, kakor tudi ne Nacionalni program za kulturo. Tako k izdelavi strateškega načrta za knjižnice laške in radeške občine nismo pristopili.

- Za namene čim boljše in pravičnejše organizacije dela ter da bomo boljše pripravljene na zamenjave na kadrovskem področju, do katerih bo prišlo najverjetneje v prihodnjem letu, smo izdelali natančen popis

del, ki jih trenutno opravljajo posamezni zaposleni, s katerim smo se tudi (kot opisom delovnih mest) vključili v tovrstna prizadevanja na nivoju našega združenja.

- Spremljali smo splošno, področno in delovnopravno zakonodajo, opravili napredovanja (ki pa še niso začela veljati), pripravili nov poslovnik o delovanju sveta knjižnice in opravili vse potrebno pri volitvah in imenovanju novega sveta knjižnice (junija 2012), in direktorja (1. 10. 2012).

- Izdelali smo Načrt integritete, Pravilnik o sprejemanju daril v zvezi z upravljanjem službe, Pravilnik o mobingu, posodobili smo Katalog informacij javnega značaja, Pravilnika o računovodstvu pa še ne dokončno.

- Načrtovani zavod Sedmica ni začel delovati in tako je ostalo računovodstvo v knjižnici, kar pa ni racionalno.

- V skladu z novo zakonodajo smo pridobili novo oceno tveganja iz varstva pri delu, nove požarne rede in opravili potrebna tovrstna izobraževanja, izveden je bil inšpekcijski nadzor s področja varstva pred požarom in elektroenergetski inšpekcijski pregled.

3.2 POGOJI ZA DELO NAŠIH KNJIŽNIC

3.2.1 Prostorska problematika in nakup osnovnih sredstev

V tem letu kaj velikega na tem področju nismo naredili. Problem ostaja knjižnica v Laškem. Samo majhen dolgoročen korak smo naredili pri ukvarjanju z njo in zelo veliko dela postorili s številnimi prestavljanji, da smo sploh lahko delovali, da smo imeli kam postavljati knjige in vzdrževali sistem postavitve. Ob tem vseskozi mislimo, kaj bi še lahko naredili prihodnje leto in kako bi vendarle vzdrževali prijeten videz knjižnice, da bi naši obiskovalci ne povsem zamenjali domače knjižnice z neprimerljivo bogatejšo v Celju. Ustanovitelj se je odločil in dal izdelati Urbanistično arhitekturno idejno zasnovo prizidka Knjižnice Laško, pri kateri je sodelovala tudi knjižnica. Seveda je bi pri tem uporabljen tudi dokument Osrednje območne knjižnice Celje z izračunom po standardih potrebnih prostorov za obstoječa gradiva in gradiva čez 10 oz. 20 let. Naš cilj je, da se prizidek čim prej umesti v prostorski načrt Laškega in pridobi potrebna dokumentacija, da bomo, ko se bodo finančne razmere izboljšale, pripravljani. Vendar tudi, če bo do tega prišlo kmalu, bo vseeno verjetno potrebno za vmesni čas poiskati nekje v mestu prostor za dodatna skladišča ali razmišljati mogoče o delovanju knjižnice na dveh lokacijah (kot so npr. naredili v Krškem), kar pa je seveda izredno drago.

S sredstvi Občine Laško za investicije in investicijsko vzdrževanje, delno pa tudi z lastnimi prihranki, smo izvedli:

- nakup 2 računalnikov s pripadajočo programsko opremo in skener za knjižnico v Laškem,
- nakup programa Aktuar za vpisovanje dokumentarnega gradiva,
- nakup strežnika s pripadajočo programsko opremo,
- nakup arhivske omare za arhivske potrebe ter 2 mrežasta razstavna panoja,
- nakup hladilne naprave za knjižnico v Laškem in nekaj drobnega inventarja (zunanja preproga),
- nakup čitalniške opreme in preureditev prostora ob vhodu (na desni strani) v radeški knjižnici.

Opravili smo nekaj vzdrževalnih del v Laškem (vzdrževalna dela na dvigalu, popravila na elektro instalacijah v zvezi z zahtevami inšpekcije).

3.2.2 Kader in dogodki na kadrovskem področju

V pretežnem delu leta 2012 je bilo v Knjižnici Laško zaposlenih 9 delavcev, in sicer 6,5 strokovnih delavcev (od septembra dalje 6,6), direktorica, računovodkinja za celoten zavod in 0,5 čistilke za Knjižnico Laško.

Zaposleni so bili naslednji delavci:

- 1 bibliotekarka (b. specialist) - zadolžena za vodenje del v Cobissu, sodelovanje pri nabavi, organizaciji dela, domoznanstvu, pa tudi informatorka in svetovalka,
- 1 bibliotekar (samostojni b.) - zadolžen za delovanje računalniške opreme, sodelovanje pri nabavi, pisanju vabil in drugih besedil ter domoznanstvu, izvajalec prireditev, informator, svetovalec,
- 1 bibliotekarka (samostojna b.) – svetovalka, informatorka, izposojevalka ter izvajalka prireditev, izvajalka strokovno urejevalnih del,
- 1 višja knjižničarka (višja b. sodelavka) - svetovalka, informatorka, izposojevalka ter organizatorica in izvajalka prireditev za odrasle in otroke v knjižnici v Radečah,

- 1 knjižničarka (samostojni k. referent) - izposojevalka gradiv v knjižnici v Laškem in Rimskih Toplicah, svetovalka, izvajalka prireditvev za otroke,
- 0,5 knjižničarke (samostojni k. referent) - izposojevalke gradiv v knjižnici v Laškem, svetovalka, zadolžene za pregledovanje opominov in za blagajno. Delavka je polovično upokojena,
- 0,5 oz. 0,6 knjižničarke - izposojevalke gradiv v knjižnici v Laškem in Rimskih T., zadolžene za pomožna strokovna dela ter sodelovanje pri izvajanju prireditvev. Samo polovična zaposlitev,
- 0,5 knjižničarke (višji k. referent) - zadolžena za prenos računalniških podatkov knjižničnih novosti, odpis gradiv, evidenco o računih in o »sivi literaturi«. Delavka je polovično upokojena.
- 1 računovodkinja, ki naj bi polovično opravljala poslovno-sekretarska dela, dejansko pa je 70 do 75% časa porabila za računovodstvo, ostalo pa za knjižničarska in administrativna dela.
- 0,5 čistilke, ki opravlja tudi dela zaščite knjižnega gradiva in kurirska dela. Polovična zaposlitev
- Direktorica – bibliotekarka (b. specialist) strokovno in poslovno vodi zavod, skrbi za primerne pogoje dela, vodi nabavo knjižničnega gradiva, organizacijo prireditvev za odrasle v Laškem in Rimskih Toplicah ter domoznanstvo.

Zahtevnejša dela pri vzdrževanju in razvijanju računalniškega sistema so bila opravljena preko podjemne pogodbe in prav tako tudi 2 uri izposojevalnega dela otrokom v knjižnici v Šentrupertu ter polovico leta čiščenje v Rimskih Toplicah. Čiščenje knjižnice v Radečah opravlja servis. S študenti smo si pomagali pri rednem izposojevalnem delu v Jurkloštru 3 ure, v Šentrupertu 2 uri in v Radečah 3 ure tedensko.

Ker nam pogodbeni delavka za čiščenje v Rimskih T. dala odpoved, smo septembra za 0,1 povečali zaposlitev tamkajšnje knjižničarke, ki v tem času počisti knjižnico, v okviru povečanega časa pa tudi več sodeluje (predvsem recitira) na prireditvah, za kar je zelo nadarjena.

Še vedno imamo probleme z delovnim mestom računovodja-poslovni sekretar. Za postavljanje sistema urejanja dokumentov za nazaj in naprej je do neke mere potrebno poznavanje naše dokumentacije, dosedanjega sistema in nekaj tovrstnih strokovnih znanj. V to delo sva se poglobila bibliotekar in direktorica, do neke mere sta ga spremljali tudi bibliotekarka in knjižničarka, ki sta poznali naš prejšnji pisarniški sistem. Računovodkinja, ki opravlja svoje delo v oddaljenem prostoru, v višjem nadstropju, je v manjšem obsegu sodelovala pri administrativnih delih (predvsem pisanju seznamov), ki si jih je odnašala v svoj prostor, sicer pa je pomagala še pri knjižničnem delu. Samostojno vodenje računovodstva namreč zahteva veliko različnih znanj in informacij, do katerih mora prihajati računovodkinja sama. Tako je zanje lani porabila tri četrtine delovnega časa. Da bi se poglobila v urejanje dokumentov in si pridobivala še tajniška znanja, ji v občasnem računovodskem zatišju, ni preostajalo časa. Bibliotekarja pa ji tudi nisva mogla dajati navodil, ker sva to delo prav tako opravljala občasno, poleg svojih del in si tovrstna znanja pridobivala sproti, z brskanjem po literaturi in internetu ter iskanjem pomoči po drugih knjižnicah. Ko bo sistem povsem utečen, bo delo za tiste, ki smo ga postavljali, verjetno enostavno, sicer pa se utegne še zapletati, kakor se tudi zapletajo vprašanja okrog prostora.

3.2.3 Temeljno knjižnično gradivo in prirast

Tabela: Knjižnična zaloga na dan 31.12.2012

KNJIŽNICA	Knjižnična zaloga (stanje 31. 12. 2012)			
	knjige	Serijske publikacije letniki	Neknjižn. gradivo	SKUPAJ
Laško	51.225	1.418	4.916	57.559
Radeče	20.829	222	1.189	22.240
Rimske Toplice	14.111	119	565	14.795
Izposojevališča	3.633	26	77	3.736
SKUPAJ	89.798	1.785	6.747	98.330

Temeljna knjižnična zaloga je znašala konec leta 2012 98.330 enot, porazdeljenost po posameznih knjižnicah je razvidna iz tabele. Odpis je znašal 1.354 enot. Neknjižno gradivo vpisujemo pretežno na knjižnico Laško, nato pa kroži po enotah. Prav tako praviloma kupujemo domoznansko, čitalniško in

zahtevnejše strokovno pa tudi leposlovno gradivo v enem izvodu in ga po potrebi meddodelčno izposojamo. Nabavo knjižničnega gradiva in obdelavo izvajamo centralno v knjižnici Laško.

Pri zalogi izposojevališč v Jurkloštru, Šentrupertu in Zidanem Mostu je navedeno računalniško vpisano gradivo, sicer pa se v vsakem izposojevališču nahaja še nekaj gradiva, ki ni računalniško obdelano. Poleg tega pošljemo v te knjižnice še vsako leto po 3 kolekcije pomičnih knjižnih novosti in po ena ostane v vsakem izmed njih. Dopolnjujemo pa jih tudi s preseljenimi kolekcijami iz osrednje knjižnice. Tako se v vsakem izmed izposojevališč vedno nahaja med dva in tri tisoč enot gradiva.

Tabela: Prirast po vrstah gradiva v letu 2012 – št. enot

KNJIŽNICA	Nakup knjižničnega gradiva			Darovi- skupaj	Skupen prirast v letu 2012			
	Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Skupaj		Knjige	Serijske publikacije	Neknjiž gradivo	SKUPAJ
Laško	2.156	330	2.486	406	2.162	160	570	2.892
Radeče	843	110	953	62	853	49	113	1.015
Rimske T.	406	28	434	43	414	31	32	477
Izposojevališča	150	4	154	24	162	8	8	178
SKUPAJ	3.555	472	4.027	535	3.591	248	723	4.562

V letu 2012 je bilo kupljenih 4.027 enot knjižničnega gradiva, 535 enot pa je bilo podarjenih, skupno je znašal prirast 4.562 enot in omogočen dostop do 5 baz podatkov. Za nakup smo porabili 75.911,03 EUR, in sicer 34.000,00 EUR Občine Laško, 11.000,00 EUR Občine Radeče, 8.016,03 EUR lastnih sredstev in 22.895,00 EUR sredstev Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (MIZKŠ).

V prijavi na projektni razpis za nakup knjižničnega gradiva smo načrtovali nakup 290 enot knjižničnega gradiva na 1.000 prebivalcev, kar je skupno 5.218 enot, ki smo ga zaradi nezadostnih državnih sredstev že v planu znižali na 3.857 enot in realizirali v višini 4.027 enot. Sicer smo se pri načrtovanju in realizaciji držali vseh zahtev projektnega razpisa pristojnega ministrstva.

Razmerje v nakupu naslovov med strokovno literaturo in leposlovjem je 59,6 : 40,4, med literaturo za odrasle in otroke pa 68,2 : 31,8. Kupili smo predpisano število z MIZKŠ in Javne agencije za knjigo podprtih publikacij, del s področja slovenistike, humanistike ter kvalitetnejših prevodov. Podrobnejša struktura nabavljenih izvodov je razvidna iz tabele.

Nabava po vsebini - Prirast knjižničnega gradiva po strokovni klasifikaciji (UDK) v letu 2012

UDK	0	1	2	3	5	6	7	82.01	82 leposlovje	80	9	SKUPAJ
Št. enot	363	171	75	358	95	411	702	66	1.870	89	362	4.562

Razlaga strokovnih skupin po UDK

0 – enciklopedije, računalništvo, 1- filozofija, psihologija, etika, 2 – verstva, 3 – družboslovje, ekonomija, pravo.. 4 – skupina ni zasedena. 5 – naravoslovje, 6 - uporabne vede, medicina, tehnika, kmetijstvo...

7 – umetnost, šport, videoposnetki, glasbeni posnetki, 82.01/09 – literarna teorija in zgodovina, 82 – leposlovje,

80 – jezikoslovje, 9 – zgodovina, zemljepis, domoznanstvo

Knjižni trg je dokaj stihijski, naravnano precej komercialno. Precej je takšne tudi promocije, mislimo predvsem na internetno propagando, nekoliko pa tudi knjigotrški katalog Bukla, ki ga ljudje veliko prebirajo. Knjižničarji se trudimo za čim bolj kvaliteten izbor pri bralcih do neke mere že z nabavo (ki jo izvajamo timsko), poznavanjem novosti, dobrim svetovanjem in z vsemi aktivnostmi za izboljšanje bralne kulture, navedenimi v enem izmed naslednjih poglavij.

3.2.4 Računalniška opremljenost

Število računalnikov se v zadnjem letu praktično ni spremenilo. Že nekaj let ministrstvo ne sofinancira nakupa računalniške opreme, zato bo v prihodnje že vzdrževanje obstoječega dovolj zahtevno.

V Laškem je bilo konec leta 2012 uporabnikom dostopnih 10 računalniških mest, 3 tiskalniki in skener ter možnost brezžične povezave na internet v računalniški čitalnici. V Radečah so na voljo 4 računalniki, 2 tiskalnika in skener, v Rimskih Toplicah pa 3 računalniki in 2 tiskalnika. V Jurkloštru,

Šentrupertu in Zidanem Mostu pa je uporabnikom namenjeno po eno računalniško mesto in en tiskalnik. V vseh krajevnih knjižnicah in izposojevališčih je urejen dostop do interneta.

Bibliotekarski kader razpolaga z 12 osebnimi računalniki, 1 prenosnikom, 1 strežnikom, 3 črno-belimi in 3 barvnimi tiskalniki ter 2 LCD-projektorjema.

Vsega skupaj je v knjižnicah trenutno 34 računalnikov, 14 tiskalnikov, 2 skenerja in 2 LCD-projektorja, poleg tega pa še 7 specialnih tiskalnikov in 6 čitalcev črtnih kod za potrebe obdelave in izposoje. Ob koncu leta smo se odločili za nakup zmogljivega strežnika, ki bo omogočal še zanesljivejše arhiviranje dokumentov, protivirusno zaščito in brezžični dostop do interneta po vsej knjižnici, ko bo za to izpolnjen še pogoj optične napeljave.

3.3 DELO NAŠIH KNJIŽNIC Z UPORABNIKI

3.3.1 Odprtost knjižnic

Vse naše knjižnice skupaj so bile pretežni del leta 2012 odprte 88 ur tedensko (Laško 45 ur, Radeče 23 ur, Rimske T. 14 ur, Jurklošter, Šentrupert in Zidani Most pa po 2 uri). Zahteve uredbe glede odprtosti smo po številu ur dosegli. Nimamo pa z njo v Laškem povsem usklajene razporeditve ur po dnevih.

V izposoji so v preteklem letu delali 1 ali 2 bibliotekarja, 1 višja knjižničarka in 2 ali 3 knjižničarke.

3.3.2 Članstvo in obisk naših knjižnic

Tabela: članstvo in obisk naših knjižnic

Knjižnica	Članstvo v knjižnicah		Obisk knjižnice (zaradi izposoje gradiva na dom in v čitalnici)	
	Število članov knjižnic	% prebivalcev včlanjenih v knjižnico	Število obiskov	število obiskov knjižnice na prebivalca
Laško	2.821	30,6	57.640	6,2
Radeče	1.206	26,9	19.689	4,4
Rimske T	650	29,1	12.189	5,5
Šentrupert	116	16,5	951	1,4
Jurklošter	102	14,6	518	0,7
Zidani M.	158	22,6	1226	1,7
SKUPAJ	5.053	28,08	92.213	5,1

Pri izračunih smo uporabljali naslednje podatke glede števila prebivalcev posameznih krajev: Laško 9200, Radeče 4.470, Rimske Toplice 2.230, Jurklošter 700, Zidani Most 700, Šentrupert 700 (17.995)

Pri nas je bilo leta 2012 28,08 % prebivalcev članov knjižnic (Laško 30,6, Radeče 26,9, Rimske T. 29,1), v Sloveniji je bilo leto pred tem povprečno 24,2 % prebivalcev članov knjižnic.

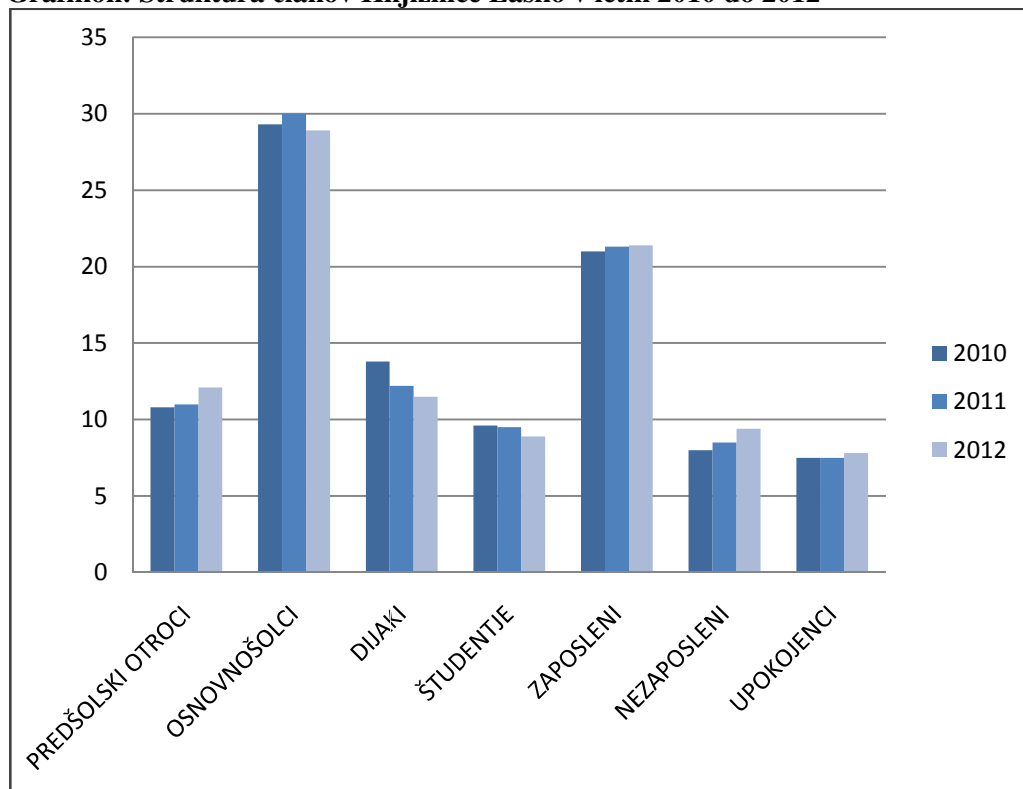
V tabeli je predstavljen obisk knjižnice zaradi izposoje, podaljšanj, rezervacij, obiska čitalnice ali uporabe računalnika, ki je skupno znašal 92.213. Skupaj s prireditvami, ki jih je obiskalo 10.940 obiskovalcev, pa 103.153 obiskovalcev. Če pa prištejemo še obiske naše spletne strani od doma, ki jih je bilo okrog 17.000, je naša knjižnica imela skupno preko 120.000 obiskovalcev.

Najbolj natančno štet je obisk zaradi izposoje, podaljšanj in rezervacij, ki je evidentiran računalniško. Zato le-tega uporabljamo za primerjanja. Pri nas je leta 2012 znašal 68.787 (Laško 42599, Radeče 14.152, Rimske T. 9368, 2695 izposojevališča), občan je 3,8-krat obiskal knjižnice zaradi izposoje na dom, in sicer: Laščan 4,6-krat, Radečan 3,2-krat in Rimljan 4,2-krat, občan, ki gravitira na izposojevališča, pa 1,3-krat. Slovenec je povprečno v letu pred tem obiskal knjižnico 3,3-krat.

Struktura članov Knjižnice Laško v letu 2012 je bila sledeča:

611 predšolskih otrok, 1.460 osnovnošolcev, 582 dijakov, 452 študentov, 1.082 zaposlenih in 473 nezaposlenih, 393 upokojevcov.

Grafikon: Struktura članov Knjižnice Laško v letih 2010 do 2012

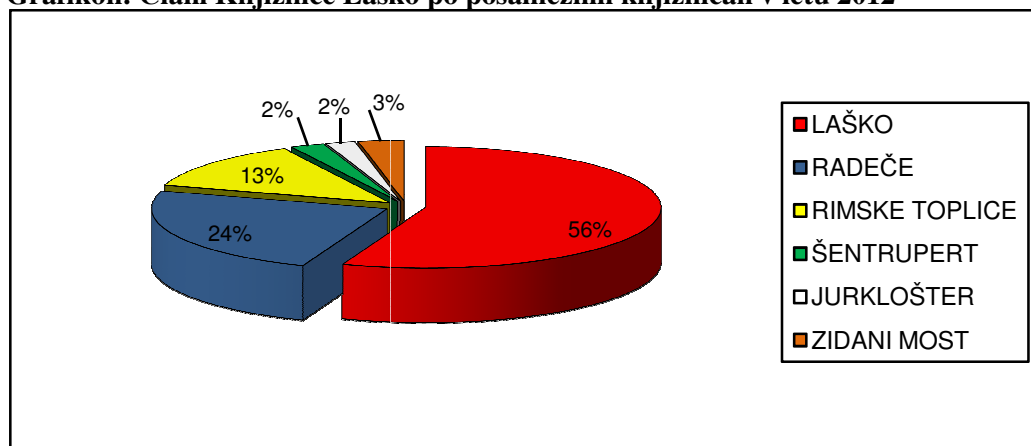

Glede na prejšnje leto sta se precej povečala deleža predšolskih otrok in nezaposlenih, malo tudi delež zaposlenih ter upokojevcov, zmanjšali so se deleži učencev, dijakov in študentov.

Delež članov po posameznih knjižnicah:

Laško: 55,8 %, Radeče: 23,9 %, Rimske Toplice: 12,9 %, Šentrupert: 2,3 %, Jurklošter: 2 %, Zidani Most: 3,1%

Grafikon: Člani Knjižnice Laško po posameznih knjižnicah v letu 2012

3.3.3 Izposoja na dom in v knjižnici ter obisk prireditev

Tabela: Izposoja na dom in v knjižnici ter število in obisk prireditev

Knjižnica	Izposoja na dom in v knjižnici		Število prireditev in obisk le teh			
	Število izposojenih enot	Št.izposoj. enot na prebivalca	Prireditve za mlade		Prireditve za odrasle	
			število	obisk	Število	obisk
Laško	149.462	16,2	151	4.412	28	1.489
Radeče	62.793	14,1	108	2.340	9	496
Rimske T.	28.133	12,6	60	1.360	7	363
Jurklošter	1.204	1,7	4	24		
Šentrupert	2.378	3,4	10	150	1	100
Zidani Most	3.276	4,7	15	206		
SKUPAJ	247.246	13,7	348	8.492	45	2.448

V tabeli je predstavljena izposoja knjižničnega gradiva na dom in v knjižnici (branje in uporaba gradiv v čitalnici in v drugih območjih je šteto prek vzorcev).

Izposoja knjižničnega gradiva samo na dom je pri nas v letu 2012 znašala 208.654 enot oz. 11,6 enot na občana, in sicer: Laško 125.789 enot oz. 13,7 na občana, Radeče 53.589 enot, oz. 12 na občana, Rimske T. 22.865 enot, oz. 10,3 na občana, Šentrupert 2.189 enot, oz. 3,1 na občana, Jurklošter 1.144 enot, oz. 1,6 na občana in Zidani Most 3.078 enot, oz. 4,4 na občana. Povprečna izposoja knjižničnega gradiva na slovenskega državljana pa je v letu 11 znašala 11,9 enot.

Izposoja gradiva na dom glede na vrsto je bila v enoti Laško v letu 2012 naslednja: 57,5 % izposoje je predstavljalo leposlovje, 35,3 % stroka, 4,7 % AV gradivo, in 2,5 % revijalni tisk.

Tako kot pri drugih slovenskih knjižnicah, se je tudi pri nas preveč razširilo podaljševanje izposojnih rokov, ki zmanjšuje dostopnost gradiv v knjižnici. Lani smo se trudili z omejevanjem podaljšanj.

Za izboljšanje bralne kulture in njene kvalitete smo v letu 2012 poleg prireditev in redne bibliopedagoške dejavnosti organizirali:

Za otroke: Predšolsko bralno značko je osvojilo 230 otrok. Seznanjali smo otroke, ki so obiskovali pravljичne urice, s knjižnico in jih vpisali. S posebno zgibanko smo predstavili knjižnico prvošolcem in njihovim staršem. Za nižjo stopnjo smo izvajali bibliopedagoške ure, s sedmošolci državni projekt „Rastem s knjigo“, za višješolce se trudimo z informacijskim opismenjevanjem in vseslovenskim Megakvizom, ki ga je reševalo 415 otrok. Za obiskovalce verouka v Laškem smo pripravili Slomškovo bralno značko. Čez vse leto so potekale po vseh knjižnicah 1-krat do 2-krat tedensko pravljичne urice, občasno delavnice, mesečno branje pravljic v tujih jezikih in popoldanske pravljice.

Za odrasle: Bralno značko za odrasle je osvojilo 115 članov knjižnic. Izvajali smo tudi akcijo »Vedno lepe knjige«. Osrednji dogodek teh bralnih aktivnosti je prireditev in hkrati proslava ob dnevu reformacije, ki jo je podprla Občina Laško. Sodelovali smo v regijskem projektu predstavljanja kvalitetnih knjig „Priporočamo“. Brali smo oskrbovancem v Domu starejših in jim dostavljali knjižnično gradivo. Pripravljali smo priporočilne sezname s predstavitvami knjig npr. „Počitniško branje“, ponudili izbrano počitniško branje v vrečki, poimenovani „Maček v žaklju“, predstavljali zanimive knjige v Laškem biltenu, izpostavljali kvalitetne knjige z manjšimi razstavami na izpostavljenih mestih v knjižnici. Izvajali smo srečanja z mladimi, ki poskušajo s pisanjem. Pripravljali smo literarne prireditve in predstavitve različnih dobrih knjig ter pogovore s člani bralne značke. Veliko smo brali, na različne načine pridobivali informacije o novostih in si prizadevali za dobro svetovanje.

3.3.4 Informacijsko delo in računalniške usluge

Spletna stran je bila v letu 2012 obiskana 19.244-krat (52,6 dnevno), od tega z različnih računalnikov izven prostorov knjižnic cca. 17.000-krat. Pri tem je bilo obiskanih 163.482 različnih strani na domači strani (447 dnevno), od tega od doma cca. 144.000. V jesenskem času smo vzpostavili tudi svoj profil na družabnem omrežju Facebook. Na ta način (poleg e-pošte) glede prireditev, drugih opozoril in pojasnil trenutno komuniciramo s 550 uporabniki. Na portalu Kamra, kjer je od 1. 2011 objavljen naš projekt Hum, smo beležili okrog 1.000 obiskov.

Naši člani so knjižnice v Laškem, Radečah in Rimskih T. zaradi uporabe računalnika obiskali 4.912-krat in izposojevališča pa cca 300-krat. Uporaba spletne storitve Moja knjižnica se je povečala za 30 %, in sicer smo beležili 523 obiskov zaradi naročila prostega izvoda, 554 zaradi rezerviranja sposojenega gradiva in 574 zaradi podaljšanja.

Del informacijske ponudbe je tudi omogočanje dostopa do naročenih baz podatkov. Štetje dostopov do e- baz še ni enotno in se še spreminja. Odvisno je od načina, kako uporabo beležijo ponudniki (dnevna uporaba, posamični kliki, za vsako knjižnico posebej ali za celotno regijo skupaj...). Vemo le, da so bile baze uporabljene s strani naših članov najmanj v 195 dneh.

Tudi letos smo sodelovali pri vseslovenskem prostovoljskem projektu e-opismenjevanja starejših Simbioza in prevzeli vlogo lokalnega koordinatorja za občino Laško. Tečajje smo pripravili v vseh krajevnih knjižnicah, kjer je sodelovalo 28 udeležencev in 21 prostovoljcev. Skupno je bilo v sklopu tega projekta izvedenih 60 ur izobraževanj.

Organizirano informacijsko opismenjevanje kot del bibliopedagoških ur smo izvedli tudi za vse devetošolce v Laškem, Rimskih Toplicah in Radečah.

Uporabnikom pomagamo pri iskanju različnih informacij in jih tudi individualno informacijsko opismenjemo. Navajamo jih na samostojno uporabo knjižnice, pri čemer so jim v pomoč informacijske zgibanke o osnovnih in elektronskih knjižničnih storitvah.

Ker pa obstaja bojazen, da ljudje, sploh pa izobraževalni sistemi, včasih prelahkotno zapuščajo knjigo, ne da bi razmišljali oz. poznali prednosti starih in novih tehnologij, smo na različne načine predstavljali in opozarjali na knjigo P. Carra Plitvine. Predavanje smo izvedli tudi v šentjurski knjižnici.

3.3.5 Prireditvena dejavnost

Za odrasle: Za odrasle smo pripravili **45 prireditev** (literarni večeri, domoznanska predavanja oz. srečanja, strokovna in potopisna predavanja), in sicer v Laškem 28, v Radečah 9 (od tega otvoritve treh večjih razstav, v Rimskih Toplicah 7 in eno domoznansko predavanje v Šentrupertu. V Laškem smo poleg navedenih prireditev pripravili še 5 tematskih razstav, v Radečah 3 in Rimskih T. 1, pri katerih ne štejemo ljudi, ki so si jih ogledali . Posamezne razstave so na ogled od dva do dva meseca in pol. Vse prireditve za odrasle je obiskalo **2.448 občanov**, in sicer v Laškem 1.489, v Radečah 496, Rimskih Toplicah 363 in v Šentrupertu 100.

Otroški program: zajema ure pravljic, ustvarjalne delavnice, organizirane ogleda knjižnic, bibliopedagoške ure, knjižne uganke, reševalce kvizov, bralce bralnih značk in zaključne prireditve večjih akcij. Za otroke je bilo pripravljenih **348 prireditev**, in sicer 151 v Laškem, 108 v Radečah, 60 v Rimskih Toplicah, 15 v Zidanem Mostu, 10 v Šentrupertu in 4 v Jurkloštru, ki jih je obiskalo **8.492 otrok**, v Laškem 4.412, Radečah 2.340, v Rimskih T. 1.360 in izposojevališčih 380 otrok.

Skupaj smo pripravili 393 prireditev, ki se jih je udeležilo 10.940 obiskovalcev. Poleg tega smo pripravili še 9 večjih tematskih ter veliko manjših priložnostnih razstav.

V Laškem je bilo 179 prireditev (5.901 obiskov), v Radečah 117 prireditev (2.836 obiskov) in v Rimskih Toplicah 67 prireditev (1.723 obiskov), v Šentrupertu 11 prireditev (250 obiskov), v Zidanem M. 15 prireditev (206 obiskov) in v Jurkloštru 4 prireditve (24 obiskov).

Udeležencev vseh naših večjih in malih prireditev za odrasle je bilo toliko, da bi enkrat mesečno lahko napolnili dvorano kulturnega centra, z mladinskimi pa bi lahko to naredili tedensko. Seveda nam prireditve jemljejo veliko časa in energije, predstavljajo pa v veliki meri življenjski utrip naših knjižnic.

Največji dogodek leta je bila osrednja prireditev bralnih aktivnosti knjižnice, ki je bila tudi tokrat istočasno proslava ob Dnevu reformacije, in sta jo podprla Občina Laško in Sklad ljubiteljske kulture. Pritegnili smo okrog 250 obiskovalcev. Osrednja gostja večera Alenka Rebula, globinska psihologinja in pesnica, je spregovorila v zagovor branju in knjigi. V glasbenem delu sta nastopili violinistki Lucija Kovačič in Špela Jevnišek ter pianistka Veronika Hauptman.

Priložen je seznam prireditev za odrasle in otroke.

3.4 DRUGA DELA IN AKTIVNOSTI

3.4.1 Izredna strokovna in tehnična dela

- prijavi smo se na razpis MZIKŠ za projekt nabave knjižničnega gradiva in občinski razpis za sofinanciranje prireditev,
- razne analize: primerjava razmerij med nabavo in izposojjo gradiv po UDK, med zbirkami in izposojjo po UDK, primerjave med izposojjo in podaljšanji izposoj pri nas skozi desetletje in v slovenskem prostoru,
- pretežno opravljeno delo na klasifikacijskem načrtu in postavitvi dokumentarnega gradiva, popisovanje po fasciklih ter priprava gradiv za arhiv,
- prehod na računalniško vpisovanje vseh dokumentov po novem pravilniku o urejanju dokumentov, klasifikacijskem načrtu (na koncu leta),
- ureditev fototeke in albumov, dela nismo zaključili,
- nova postavitev v skladišču, pregled knjižničnih zbirk in večje prestavljanje gradiv v Radečah
- urejanje gradiv v skladiščih, povečan odpis revij in neknjižnega gradiva,
- prestavljanje gradiv v Laškem v večjem obsegu (glede na izposojjo, vrednost, zastopanost gradiv) in oblikovanje zbirk za izposojjo izven naše knjižnične mreže,
- z nalepkami smo označili gradiva s povečanim tiskom, nagrajeno mladinsko leposlovje,
- pripravili smo prospekt o knjižnici in ga poslali na vsa gospodinjstva, ažurirali smo seznam obiskovalcev prireditev ter vzpodbujali elektronsko obveščanje,
- odpravljali smo napake, ki jih je ugotovila notranja revizija in vzpostavili notranje kontrole v računovodstvu.

3.4.2 Domoznanstvo

Domoznanska dejavnost je bila tudi v lanskem letu zaradi uporabe domoznanskega prostora za namene računovodstva otežena. Za domoznanstvo imamo sedaj manj omar, zato je preglednost slabša, delavec, ki opravlja obdelavo domoznanskih gradiv, tega ne more opravljati v domoznanstvu, itd.

- Kljub temu je z zbirnimi zapisi bilo lani obdelano gradivo revij JSKD Laško, Oddaje Laško v ogledalu, ki jih je posnel TV Krpan itd. V okviru 18 zbirnih zapisov je inventariziranih 226 enot, obdelanih je nekaj diplomskih del in domoznanskih člankov iz Laškega biltena. Pri tem smo bili deležni strokovne pomoči OOK Celje.
- Končali smo z digitalizacijo domoznanskih predavanj.
- Pregledali smo zelo veliko monografij o slovenskih knjižnicah, presodili smo, da zmoremo narediti publikacijo o Knjižnici Laško, kaj bi le-ta pomenila za knjižnico, kaj bi zajemala, kakšen obseg bi imela, koliko bi stala, kdo bo nosilec naloge oz. kdo vse bo pri njej sodeloval, pripravili naslove poglavij in pridobili oblikovno zasnovo oz. tipično stran.
- Organizirali smo en sestanek Sveta za domoznanstvo v zvezi z aktivnostmi tekočega leta.
- Udeleževali smo se domoznanskih izobraževanj v Območni knjižnici predvsem povezanih z biografskim leksikonom na spletu, ki naj bi ga delale vse knjižnice v regiji, vsaka za svoje območje. Veliko je bilo dogovarjanja, podpisana je že pogodba o sodelovanju in plačan račun za izdelavo platforme. Udeležili smo se tudi osrednjega slovenskega domoznanskega srečanja, tako imenovanega Domfesta na Ravnah na Koroškem.
- Organizirali smo, poleg spodaj navedenih dogodkov, še 2 domoznanski predavanji in 4 razstave (iz naše domoznanske zbirke: stare laške razglednice, faksimile, diplomske naloge, fotografije).
- Skupaj z ddr. Jožetom Mačkom smo organizirali ogled rudnika svinca v Padežu za vse sodelujoče Laščane pri Laškem zborniku in prisluhnili novim odkritjem našega akademika Mačka v zvezi z rudnikom. Nato smo bili njegovi gostje pri njem doma na Reki.

- Ob Dnevih evropske kulturne dediščine smo predstavili dva zapisa iz Laškega zbornika in demonstracijo šentrupertskega govora v izvedbi Fanike Zajc in Ivana Tuhtarja, tokrat v Šentrupertu, ter prislunili posnetkom predavanj pokojnih Toneta Kneza in Miloša Rybaša v Laškem.
- V goste smo povabili zgodovinarico, rojakinjo dr. Vido Deželak Barič, ki je predavala o novejši slovenski zgodovini, katero proučuje.
- V Radečah smo uspešno predstavili knjigo Slava Vojvodine Kranjske. Delo so opravili kar trije predstavniki založbe, ki so vsak s svojega zornega kota spregovorili o knjigi in navajali, kje so omenjene Radeče. Na prireditvi je bil tudi, bibliotekar Drago Samec, s katerim nameravamo še sodelovati.
- Nekaj načrtovanih nalog nismo opravili, predvsem nismo izdali knjige o zgodovini naše knjižnice in nismo posneli zvočnega zapisa laškega narečnega govora.

3.4.3 Sodelovanje z drugimi institucijami, društvi in posamezniki v kraju

Redno skozi vse leto smo po načrtu sodelovali z vsemi tremi centralnimi vrtci na našem območju in s centralnimi ter delno tudi podružničnimi šolami. Skupaj s STIK-om in Turističnim društvom Laško smo sodelovali pri organizaciji že tradicionalnega Martinovega in Poletja v Laškem, z Občino Laško in Skladom za ljubiteljsko kulturo pa pri proslavi ob Dnevu reformacije. V Domu starejših Zdravilišča Laško smo redno mesečno izvajali bralne ure in oskrbovancem dostavljali knjižne kolekcije.

Veliko smo vključevali domačine tudi v naše prireditve:

Sodelovali smo z Glasbeno šolo Laško-Radeče oz. njenimi glasbeniki (Rožejevimi otroci, Lucijo Kovačič). Sodelovali smo s posamezniki: specialno pedagoginjo Stanko Damjanovič, Marjeto Dremel, Petro Šuster in Anito Napret pri izvajanju otroških delavnic ter Alenko Erjavec, ki je pri nas pripovedovala pravljice v tujih jezikih. Glasbenika Janja Brlec in Peter Napret sta nastopila ob predstavitvi Bralne značke na gradu Tabor, kjer smo vzpostavili sodelovanje tudi s podjetjem Pavus. Pri nas sta predavali rojakinji zgodovinarica dr. Vida Deželak Barič in geografinja dr. Valentina Brečko, pri domoznanskih aktivnostih pa so sodelovali ddr. Jože Maček, dr. Korošec, Vlado Marot, Ivan Jelenc, Fanika Zajc, Ivan Tuhtar in drugi. Boža Herek je vodila pogovor z Majdo Hrastnik, na katerem so nastopili tudi Hrastnikovi otroci. Predstavili smo tudi mladinska dela naših mladih članov Manice Slapšak (na večeru je sodeloval pevski zbor Trubadurji) in Tamare Juričič. Razstavljali smo fotografije domačinov Cvetke Teršek ter Borisa Vrabca in sodelovali s številnimi bralci, s katerimi smo soustvarjali večere poezije po njihovem izboru, pogovore o bralni znački ipd.

V Radečah smo sodelovali tudi z Društvom invalidov in paraplegikov, Župnijskim uradom Radeče in VPD Radeče pri postavitvi in otvoritvi razstav ter z Društvom upokojujencev pri računalniškem usposabljanju. LAK pa nam je v obeh občinah plačal članarine za študente.

3.4.4 Stiki z javnostmi

Z javnostmi najpogosteje komuniciramo zaradi obveščanja o naših prireditvah. Za to se poslužujemo klasičnega obveščanja z zgibankami po pošti (225 naslovnikov v Laškem, 100 v Radečah in v Rimskih Toplicah), e-pošti (370 naslovnikov), na naši domači strani, s plakati, prek Facebooka, v zgibankah STIK-a in nekaterih medijih (Laški bilten, Novi tednik, Radio Celje, TV Radeče, Posavski obzornik, Napovednik.com itd.). Otroke iz vrtcev in šol za prireditve, namenjene njim, nagovarjamo s klasičnimi obvestili.

O naših prireditvah, drugih aktivnostih in novostih pišemo v Laškem biltenu, občasno o nas poročajo Novi tednik, TV Krpan, TV Šmocl in Posavski obzornik. O vsem naštetem občane redno obveščamo in nagovarjamo tudi prek spletne strani.

V začetku decembra smo pripravili prospekt o naših knjižnicah, katerega namen je bil opozoriti na naše dejavnosti in storitve ter pritegniti občane k njihovi uporabi, prejela pa so ga vsa gospodinjstva v laški in radeški občini.

3.4.5 Izobraževanje zaposlenih

Dve osebi sta se udeležili dvodnevne Strokovnega posvetovanja Knjižničar v akciji Zveze bibliotekarskih društev Slovenije in včasih ena ali dve osebi desetih enodnevni izobraževanj oz. sestankov Osrednje območne knjižnice Celje ter celjskega društva bibliotekarjev, (od tega je bilo največ namenjenih IKT in biografskemu leksikonu). Direktorica je bila štiri dni na izobraževanjih oz. posvetih in dveh skupščinah Združenja splošnih knjižnic v Grosuplju. Prisotni smo bili na enodnevnem meddržavnem izobraževanju o domoznanstvu v knjižnici na Ravnah, na regijskem srečanju celjskega

bibliotekarskega društva v Mozirju in na srečanju ob Dnevu splošnih knjižnic v Kranju. Prisostvovali smo na enem izobraževanju Aktuarja, eni konferenci o notranjem nadzoru javnih financ in enodnevnem izobraževanju Ministrstva za pravosodje in javno upravo (v zvezi z ZUJF).

Udeležili smo se štirih strokovnobibliotekarskih izobraževanj NUK-a in treh srečanj za mladinske knjižničarje v Pionirski knjižnici v Ljubljani. Računovodkinja se je udeležila enodnevnega izobraževanja v zvezi s finančnim poslovanjem in dvodnevnega izobraževanja v zvezi z dokumentarnim gradivom v celjskem arhivu in opravila izpit. V zvezi z arhiviranjem in pisarniškim poslovanjem smo se udeležili še enodnevnega izobraževanja Monotra ter obiskali kolege v Krškem, Šmarju in Žalcu. Dve osebi sta se še udeležili Kulturnega bazarja v Cankarjevem domu

Za izobraževanja, srečanja in sestanke izven kraja je bilo porabljenih 37 dni. Udeležili smo se tudi nekaj sestankov v kraju. Nadaljevali smo s strokovnimi kolegiji, kjer izmenjujemo pridobljena znanja in izkušnje ter se dogovarjamo o organizacijskih vprašanjih. Dolžnost nas vseh je, da se permanentno samoizobražujemo, beremo in informiramo o novostih v stroki, poslovanju ter na knjižnem trgu.

3.5 OBRAZLOŽITEV REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA

V letu 2012 je bilo od ustanoviteljev za redno dejavnost planiranih 342.208,45 EUR (269.151,19 EUR Laško in 73.057,26 EUR Radeče). Prejeli smo 335.503,07 EUR (263.503,56 EUR Laško in 71.999,51 EUR Radeče). Od Ministrstva za kulturo smo za nakup gradiva prejeli 22.895,00 EUR. Razliko med načrtovanimi in prejetimi občinskimi sredstvi predstavljajo nižja sredstva za plače, ki so bila refundirana po dejanskih realizacijah. Za programske in neprogramske materialne stroške smo prejeli vsa načrtovana sredstva, prav tako za knjige. Načrtovali smo 12.200,00 EUR lastnih sredstev (članarin, zamudnine itd.) in jih dobili 11.338,15. Porabili smo jih za nakup knjig in razvoj.

Po posredovanih zahtevkih smo prejeli za investicije in investicijsko vzdrževanje od Občine Laško načrtovanih 4.000,00 EUR. Za investicijsko vzdrževanje smo porabili 192,00 EUR, za licence 1.019,77 EUR in za investicije 8.486,37 EUR (Laško 6.607,17 EUR in Radeče 1.879,20 EUR). Sredstva za investicije niso zadoščala. Razliko med namenskimi in porabljenimi sredstvi smo pokrili s presežki prihodkov nad odhodki iz prejšnjih let. Ker smo razliko med namenskimi in dejansko porabljenimi sredstvi za investiciji pokrili s presežki iz preteklih let, nam je ostal dobiček v višini 6.160,43 EUR.

Občina Laško nam je še za projekt osrednje prireditve bralne značke in Dan reformacije namenila 500,00 EUR, medtem ko smo radeški delež za prireditev namenili iz njihovih rednih sredstev.

Malo več, kot smo načrtovali, smo porabili za knjižnično gradivo, prireditve, vzdrževanje programske opreme (protivirusna zaščita) in zavarovanje (zavarovanje knjižnične hiše v Laškem, ki je do letos nismo plačevali sami. Prihranili pa smo cca 700 EUR pri čiščenju (zaradi prekinitve pogodbe), cca 1.300 EUR pri izobraževanju, največ, cca 2.500 EUR, pa pri energiji (v Radečah smo predlani in lani pomladi plačevali prevelike akontacije, ki so bile potem poračunane, KS v Zidanem Mostu pa nam lani za energijo ni izstavila računa. Ker nam je tako ostalo kar nekaj sredstev, smo se proti koncu leta odločili za realizacijo nakupa opreme za čitalniški prostor, ki smo ga načrtovali, računalniškega strežnika in računalniškega programa za urejanje dokumentarnega gradiva.

Za redni program smo v letu 2012 porabili 20,2 eur sredstev na prebivalca, v slovenskem prostoru pa leto pred tem znesek na prebivalca znašal 22,08 eur.

4 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

Izpolnjevanje letnih ciljev je predstavljeno v celotnem poglavju št. 3. Na tem mestu izpostavljamo oceno uspešnosti pri zastavljenih ciljih:

- Glede urejanja dokumentarnega gradiva nismo imeli prave predstave, učimo se sproti. Z opravljenim delom v letu 2012 smo zadovoljni. Menimo, da je bilo veliko postorjenega, še posebej, ker je to delo tistim, ki smo ga opravljali, predstavljajo v veliki meri delo poleg rednih nalog.
- V glavnem smo sprejeli ali ažurirali potrebne pravilnike, izdelali Načrt integritete, izpeljali vse potrebno za imenovanje novega sveta in direktorice, postorili vse potrebno v skladu z novim zakonom iz varstva pri delu, opravili naloge, ki so nam jih zadale inšpekcije itd.

- Angažirali smo se pri nastajanju strategije razvoja slovenskega knjižničarstva, dali precej pripomb (česar sicer nismo načrtovali) in upamo, da ne bo povsem zaman.
- Na prostorskem področju smo sodelovali pri Urbanistični arhitekturni idejni zasnovi prizidka Knjižnice Laško. Na drugi strani smo naredili vse, kar je bilo možno za sprotno gašenje oz. blažitev prostorske stiske. V obsegu namenskih in drugih razpoložljivih sredstev smo opravili načrtovane naloge v zvezi z investicijami in investicijskim vzdrževanjem v knjižnicah v Laškem in v Radečah.
- Rešitev, ki smo jo izvedli na kadrovskem področju glede čiščenja knjižnice v Rimskih Toplicah, je vsaj s praktičnega vidika dobra, manj uspešni smo bili pri uvajanju oz. zaposlovanju računovodkinje na področju urejanja dokumentarnega gradiva. Še vedno se nam zdi, da bi bilo za naše računovodstvo bolje, da bi bilo vključeno v servis ali katero drugo računovodsko službo. Natančen popis del, ki jih opravljajo posamezni zaposleni, izdelan lani, tudi ni bila načrtovana naloga, vendar menimo, da nam bo prišel zelo prav pri nadaljnjih odločitvah na kadrovskem področju.
- Nakup knjižničnega gradiva je bil vsebinsko in številčno izpeljan v skladu s projektnim razpisom ministrstva. Po bistveno zmanjšanih državnih sredstvih smo načrtovali nakup 4.230 enot gradiva, realizirali pa 4.382 enot. Nudili smo tudi dostop do elektronskih virov. Nakup je bil za 7 % manjši od lanskega, kar kljub našim prizadevanjem za tehten izbor, ne more ostati brez posledic.
- Realizirali smo načrtovano odprtost knjižnic.
- V zvezi z redno dejavnostjo z uporabniki smo si za leto 2012 zastavili določene konkretne številčne cilje, in sicer:
 - da bomo imeli 5.000 aktivnih članov, doseženih je bilo 5.053 članov oz. 101 %,
 - da bo obisk zaradi izposoje znašal 66.500, doseženo je bilo 68.787 obiskov oz. 103 %,
 - da bo izposoja na dom in v knjižnici znašala 215.000, dosežena je bila izposoja 208.654 enot oz. 97,05 %.

Z rezultati smo zadovoljni, plan smo v povprečju realizirali.

Zastavljanje številčnih ciljev je do neke mere nujno in deluje stimulatивно. Potrebno je tudi za razmišljanje o delu, potrebah ljudi, za načrtovanje in opazovanje rezultatov naših prizadevanj itd.

Vendar pa smo pri nas bili navajeni v preteklosti vedno planirati številčne rasti in jih dosegati, neoziraje se na to, koliko prireditev smo imeli, koliko knjig smo izdali, koliko časa smo preživeli v službi zato, da smo neprestano vzpodbujali naše uporabnike k obiskovanju knjižnice. Pri tem smo vedno skrbeli tudi za kvaliteto našega dela. Po nekaterih knjižnicah do številčk npr. pri izposoji prihajajo z enostavnim prilagajanjem željam ljudi, pri čemer jim ni toliko mar, kaj kupujejo in izposojajo, kar pa nam ni vseeno. Nenazadnje je tudi sistem vrednotenja knjižnic na državni ravni bil do nedavnega tako naravn, da smo vedno morali imeti rasti, ker smo tako dobili od ministrstva malo več denarja za nabavo. Ustanovitelj pa tudi ni opazil, kaj vse je potrebno za naše dosežke v tem okolju početi. Vendar nekje so meje, še posebno v danih okoliščinah, ko smo tako omejeni pri nakupu in sploh s sredstvi. Sicer pa tudi tako pri članstvu, kot pri obisku, še najbolj pa pri številu prireditev že nekaj let presegamo slovenska povprečja, pri kadru in sredstvih namenjenih za knjižnice na prebivalca pa ne. Za leto 2013 ne bomo planirali rasti, pri primerjanjih in vrednotenju našega dela pa razmišljamo, da bi bilo dobro uvesti še kakšne druge kriterije.

- Opravili smo naloge, ki smo si jih zastavili pri informacijskem opismenjevanju, kjer bi posebej izpostavili vseslovenski projekt Simbioza, ki je bil nenačrtovan.
- Izvedli smo 45 prireditev za odrasle, kar je za skoraj 20 % več kot smo načrtovali in 348 prireditev za otroke, kar je 3 % več, kot smo načrtovali. Prireditev imamo preveč, dejstvo pa je, da je vseh dogajanj predvsem v Laškem toliko, da moramo pretiravati, če hočemo, da smo opaženi.
- Na domoznanskem področju smo opravili dela, ki jih je bilo mogoče opraviti. S knjigo o knjižnici smo se precej ukvarjali, vendar za pisanje prispevkov je potrebno imeti nekaj miru, kar bi si bilo in si bo potrebno v kolektivu tudi izboriti.
- Opravili smo vsa izredna strokovna tehnična dela, ki smo jih načrtovali, če že ne v celoti, pa vsaj do neke mere in postorili tudi nekaj neplaniranih.
- Sodelovali smo z okoljem, največ s šolami, kjer imajo tako strogo sprogramirane delovne procese in prevoze otrok, da vozači zelo težko pridejo v knjižnico. To še posebej velja za višjo stopnjo in šolo v Debru, v zadnjem letu pa tudi v Radečah. Učitelji so zadolženi za varnost otrok tudi v prostih urah in zato ne dopuščajo izhodov.
- Pretežno smo vzdrževali načrtovane stike z javnostmi in uvedli nov standarden prireditveni plakat.

5 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIM LETOM

Kazalniki uspešnosti	2011	2012	%
Število članov	4.956	5.053	+1,9
Število obiskov zaradi izposoje na dom	66.164	68.787	+3,9
Število obiskov v čitalnici	20.714	23.426	+13,0
Število obiskov zaradi izposoje na dom in v čitalnici	86.878	92.213	+7,2
Izposoja knjižničnega gradiva na dom	213.028	208.654	-2,1
Izposoja v čitalnici	35.500	38.592	+8,7
Izposoja na dom in v čitalnici	248.528	247.246	-0,5
Število vseh prireditvev (brez razstav)	378	393	+3,9
Število prireditvev za mlade	336	348	+3,6
Število prireditvev za odrasle	42	45	+7,1
Število obiskov vseh prireditvev	11.279	10.940	-3,1
Obisk prireditvev za mlade	8.839	8.492	-4,0
Obisk prireditvev za odrasle	2.440	2.448	+0,3
Prirast gradiva	4.750	4.562	-4,0
Nakup gradiva	4.382	4.027	-7,2

Podrobnejša primerjava nekaterih kazalcev									
ČLANSTVO				OBISK			IZPOSOJA		
	2011	2012	% Prebivalcev 2012	2011	2012	obiski na prebivalca 2012	2011	2012	izposoja na prebivalca 2012
Laško	2.793	2.821	30,6	53.204	57.640	6,2	150.158	149.462	16,2
Radeče	1.189	1.206	26,9	19.791	19.689	4,4	62.290	62.793	14,1
Rimske T.	620	650	29,1	11.184	12.189	5,5	29.909	28.133	12,6
Jurklošter	93	102	14,6	391	518	0,7	1.048	1.204	1,7
Šentrupert	110	116	16,5	1.230	951	1,3	2.500	2.378	3,4
Zidani M.	151	158	22,6	1.078	1.226	1,7	2.623	3.276	4,7
SKUPAJ	4.956	5.053	28,0	86.878	92.213	5,1	248.528	247.246	13,7

Celoten prirast knjižničnega gradiva se je glede na lansko leto zmanjšal za 4 %, nakup pa za 7,2 %. Članstvo je poraslo za 1,9 % (v Laškem 1 %, v Radečah za 1,4 %, v Rimskih Toplicah za 4,8 % in izposojevališčih za 6,2 %).

Obisk knjižnice zaradi izposoje in čitalnice je porasel za 6,1 % (v Laškem 8,3 % in v Rimskih Toplicah za 8,9 %), zmanjšal pa se je v izposojevališčih (za 0,2 % in v Radečah za 0,8 %).

Izposoja na dom skupaj s čitalnico se je znižala za 0,5 % (v Laškem za 0,5 % in v Rimskih Toplicah za 6 %, porasla pa je v izposojevališčih za 11,1 % - po zaslugi izposojevališča Zidani Most in malo Jurklošter ter v Radečah za 8 %).

6 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN MERILA MINISTRSTVA

Doseganje standardov za splošne knjižnice, ki naj bi jih realizirali do leta 2015, se v letu 2012 ni skoraj v ničemer spremenilo. Zahteve standardov glede prostorov so odvisne od organiziranosti knjižnic, tako od mreže knjižnic oz. števila krajev, ki jih oskrbujemo, ali kraje z manj kot 2.000 prebivalci pokrivalo z bibliobusom ali stacionarnimi izposojevališči, predvsem pa od knjižničnih

fondov. S prostori naše knjižnice dosegajo standard okrog 50 %, pri redno zaposlenih cca 65 %, pri knjižni zalogi standard dosegamo, pri neknjižnem gradivu 93,7 %, pri prirastu letnih novosti pa letos samo 77 %. Pri odprtosti knjižnic (če upoštevamo samo 3 krajevne knjižnice) standard dosegamo, za izposojevališča standardnih določil ni, obstajajo samo bibliobusna, ki jih tudi dosegamo. Standard govori o 40 % - ni včlanjenosti občanov. Pri nas smo imeli 28,08 % članstvo, standard dosegamo 70 % - no. Veliko občanov se udeležuje samo prireditve ali si zanje izposojajo gradiva svojci. Ocenjujemo, da so zelo redke družine oz. gospodinjstva, kjer noben član ne bi vzdrževal bolj ali manj pogostih stikov s knjižnico.

Kot običajno, smo tudi letos primerjali podatke o opravljenem delu slovenskega knjižničarja v predhodnem letu in našega v letu 2012

- izposoja na dom je na slovenskega knjižničnega delavca znašala 20.823, na našega 23.183,
- število obiskov je na slovenskega delavca skupaj s prireditvami znašalo 6.470, na našega 8.858,
- število obiskov je samo zaradi izposoje na dom znašalo 5.773, na našega pa 7.643,
- slovenski knjižnični delavec je kupil in obdelal 465 enot novosti, naš pa 506,
- slovenski knjižnični delavec je (vključno z otroškimi) opravil 20 prireditve, naš pa 43,5.

Kot v prejšnjih letih tudi letos iz primerjav še vedno ugotavljamo, da so merljive obremenitve oz. rezultati dela na zaposlenega v naši knjižnici precej višji, kot je slovensko povprečje. Veliko, težko obvladljivo in neurbano okolje naše delo še otežuje. Otežuje ga tudi velika konkurenca, včasih pa tudi neodzivnost občanov in ne nazadnje utesnjeni in nefunkcionalni prostori predvsem v laški knjižnici.

7 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA

V zavodu obstajajo interna pravila v večjem delu poslovanja in ločenost funkcij odobravanja, evidentiranja in izvajanja. Izvajamo notranjo kontrolo poslovanja. V letu 2012 smo odpravili nekaj nepravilnosti, ki so bile ugotovljene ob notranji reviziji.

8 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER NISO BILI DOSEŽENI CILJI

Cilji so bili pretežno realizirani, marsikje tudi preseženi. Še vedno pa nismo povsem do konca opravili nalog s področja ureditve dokumentarnega gradiva. Problem obstaja, ker niso izdelani vzorčni primeri za manjše knjižnice, po katerih bi se lahko ravnali. Dela, pa tudi ne morejo opravljati ljudje, ki ne poznajo delovanja knjižnice v preteklosti. Problem je tudi v razmejitvi med dokumentarnim in domoznanskim gradivom in v zahtevah arhiva. Prav tako nam je ostala neizpolnjena naloga publikacija o knjižnici. V obeh primerih je veliko opravljenega. Prioriteto v knjižnici pa je imelo redno delo: nabava novosti, izposoja, prireditve, organizacija sprotne delo, ki ob širitvi dejavnosti postaja iz leta v leto bolj zapletena. Sicer pa smo precej časa porabili tudi za nenačrtovane naloge (zelo natančni popisi del in nalog zaposlenih, sodelovanje pri nastajanju strategije razvoja splošnih knjižnic, razumevanje določil ZUJF in komplicirano evidentiranje podatkov za obračun plač, več prireditve, nekatere celo v lastni izvedbi itd.).

9 OCENA UČINKOV POSLOVANJA POSREDNEGA UPORABNIKA NA DRUGA PODROČJA, PREDVSEM NA GOSPODARSTVO, SOCIALNO DEJAVNOST, VARSTVO OKOLJA

Prvemu odstavku, ki smo ga napisali že lani ni kaj dodati, niti odvzeti in velja kot definicija, ki jo lahko samo ponavljamo. Vsa prizadevanja naše knjižnice imajo namen, da pripomorejo h kultiviranju posameznika, kakor tudi okolja, v katerem delujejo, in sicer v najširšem pomenu besede. Splošno razgledan, strokovno izobražen, informiran, kritičen, ustvarjalen, socialno pravičen, doživljajsko bogat, jezikovno in pisno spreten, čustveno in estetsko občutljiv človek bo dobrodošel povsod, verjetno tudi v

idealnem gospodarstvu. Vse naštetu in še marsikaj se skriva v besedah: biti izobražen, biti kulturn. Knjižnica kot kulturna izobraževalna institucija, kot informacijsko središče kraja si prizadeva širiti vse te dobre lastnosti s knjigo, z informacijo, s prireditvami in osebno zavzetostjo bibliotekarjev.

Če poskušamo oceniti, kakšen je bil vpliv knjižnice na gospodarstvo z ožjega zornega kota, lahko ugotovimo, da je npr. v laški knjižnici okrog 3.000 enot knjižničnega gradiva vključno z revijami in naročenimi bazami podatkov z gospodarskega, gospodarsko pravnega področja ali s področja managementa in da je to gradivo bilo lani deležno okoli 5.000 izposoj. Upamo, da je bil kakšen učinek, kakor tudi upamo, da so imela kakšen smisel predavanja, ki bi utegnila kako vplivati na racionalno razmišljanje ljudi (npr.: o naših poplavah in plazovih oz. možnostih zmanjševanja škodljivih posledic) z gospodarskega in ekološkega vidika ali pa, mogoče smo kaj pripomogli k dobremu vtisu turistov o našem kraju, ki prihajajo na naše prireditve, po informacije o kraju ali prebirat časopisje v čitalnico.

Ko smo se pogovarjali o vplivu knjižnice na gospodarstvo s kolegi iz osrednje Slovenije, so le-ti videli svoj doprinos h konkretnemu gospodarstvu, v denarju, ki ga dajo v založništvo in knjigarne. Mi tako svojemu okolju ne moremo pomagati. Ne zdi pa se nam tudi pravilno gledanje založb in knjigarn kot čisto gospodarskih subjektov, ki pa to žal precej so. In da so učinkovite, se tudi dobre založbe vse preveč zatekajo v izdajanje lahkega, a dragega čtiva, največ ameriških kriminalnih romanov za tiste, ki imajo denar, ne potrebujejo pa kaj drugega kot tovrstno sprostitev. Žal je tovrstnih ljudi vse več in tudi v knjižnice prihajajo. Tako menimo, da bi bilo mogoče smiselno razmišljati o relaciji med knjigo in gospodarstvom še s kakšnega drugega, bolj kritičnega zornega kota.

Knjižnica je ustanova, ki nudi svoje usluge brezplačno. Tudi socialno ogroženim so tako dostopne informacije, znanje, kultura. Brezposelnim, ki jih še posebej vabimo v knjižnico, tudi ni potrebno plačati članarine. Število tovrstnih uporabnikov se povečuje in jih je že precej več kot npr. upokojencev. Za gotovo pa si s knjižnico lahko tudi v čisto konkretnem smislu veliko pomagajo, saj se pri nas na enem mestu ponujajo uporabniku velike količine znanj, bodisi s področja zdravja, vrtnarstva, varčevanja z energijo, zdrave in poceni prehrane itd. Na tisoče tovrstnih knjig pride v naše domove iz naših knjižnic.

Knjižnica si zelo prizadeva za gojenje lepih odnosov, kar je v času zmedenosti, odtujenosti in negativnih čustev med ljudmi, zelo pomembno. Nudi jim pomiritev, razmišljanje, modrost, ki jo lahko najdejo v knjigi. Nudi jim psihološke in vzgojne knjige, poslušanje in prijazno besedo knjižničarskega kadra, omogoči srečanje z drugimi ljudmi v čitalnici, med policami, kulturne dogodke ali celo predavanja o odnosih med ljudmi, ki so bila v lanskem letu pri nas zelo lepo obiskana.

pripravila
Marija Kovačič
direktorica

Priloga:

Obrazložitev investicij in investicijskega vzdrževanja Knjižnice Laško v letu 2012

Investicije in investicijsko vzdrževanje	Občina Laško	Občina Radeče	Presežki iz preteklih let (Laško)	Presežki iz preteklih let (Radeče)	Skupaj
Vsa sredstva skupaj	4.000,00		3.605,94	2.092,20	9.698,14

Namenska sredstva Občine Laško v višini **3.791,56 EUR** smo namenili za Knjižnico Laško, in sicer za nakup 2 računalnikov s programsko opremo, ognjevarne omare, premične klimatske naprave, žičnatega panoja in namestitev dodatne izvlečne police za Cd-je, zunanje preproge in za nekatera manjša mizarska dela.

Za Rimske Toplice smo občinska sredstva v višini **208,44 EUR** namenili za nakup žičnatega panoja.

Iz presežkov iz preteklih let smo kupili program Aktuar za računalniško vpisovanje dokumentacije v višini **852,00 EUR**.

Za Laško smo iz sredstev iz preteklih let kupili še strežnik z vso pripadajočo opremo in namestitvijo ter skener.

Presežke iz preteklih let smo namenili tudi za voziček za računalnik za Rimske Toplice. Skupna višina sredstev iz presežkov preteklih let je za knjižnici Laško in Rimske Toplice znašala **2.966,94 EUR**.

Za Knjižnico Radeče smo kupili dve omari za periodiko in dve odprti omari v vrednosti **1.879,20 EUR**, kar smo pokrili iz presežkov iz preteklih let.

BILANCA STANJA na dan 31.12.2012

SREDSTVA

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Konti skupine 00,01,04,05

V letu 2012 je knjižnica v novo opremo vložila 9.506,14 EUR (za ta znesek se je povečal sklad sredstev v upravljanju v razredu 9). Obračunana je bila amortizacija v znesku 21.314,39 EUR, ki je v celoti bremenila sklad sredstev v upravljanju (ga je zmanjšala za ta znesek).

Odpisanih je bilo za 4.386,40 EUR osnovnih sredstev, ki so bila že v celoti amortizirana in niso izkazovala sedanje vrednosti.

Na dan 31.12.2012 znaša nabavna vrednost neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev 322.369,33 EUR, odpisana vrednost 268.253,19 EUR in sedanja vrednost 54.116,14 EUR, slednja je obenem tudi vrednost sklada (brez presežka prihodkov preteklih let) ob koncu leta 2012.

B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 10, 11,12,17,19

Stanje gotovine v blagajni je na dan 31.12.2012 bilo 102,83 EUR, stanje denarnih sredstev na transakcijskem računu pa 27.232,39 EUR.

Kratkoročnih terjatev do kupcev ni. Kratkoročne terjatve do neposrednih uporabnikov enotnega kontnega načrta pa predstavljajo terjatve do Občine Laško iz naslova obresti iz EZR v znesku 9,47 EUR.

Druge kratkoročne terjatve v znesku 1.001,40 EUR so terjatve do Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za invalidnino in terjatve z naslova preplačila lanskim akontacij davka na dobiček pravnih oseb v višini 80,99 EUR.

Aktivne časovne razmejitve v znesku 1.104,48 EUR se nanašajo predvsem na vnaprej plačane stroške naročnin nekaterih revij in časopisov ter zakup podatkovnih baz.

Skupna vrednost sredstev v bilanci stanja oz. aktiva (razred 0 in 1) je 83.681,68 EUR.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

C) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 22, 21, 22, 24

Kratkoročne obveznosti znašajo 18.042,52 EUR. Večji del obveznosti predstavljajo obveznosti do dobaviteljev v znesku 17.811,27 EUR za plačilo knjižnega gradiva (npr. Mladinska knjiga trgovina 4.066,14 EUR, Avrora As 951,85 EUR), ogrevanja (npr. Adriaplin 879,62 EUR) in drugih materialnih stroškov za mesec december (npr. Telekom Slovenije 759,76 EUR, Pošta Slovenije 742,73 EUR). Pomemben del obveznosti predstavljajo tudi stroški nakupa Gradovega programa za vodenje administracije v višini 852 EUR ter nakup strežnika pri Zelinka&sinovi v vrednosti 2.887,20 EUR. Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do posrednih in neposrednih proračunskih uporabnikov v znesku 37,53 EUR.

D) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Konti skupine 980, 985

Obveznost za sredstva prejeta v upravljanje znaša skupno 65.639,16 EUR, od tega znaša vrednost sklada 54.116,14 EUR, nerazporejen presežek prihodkov iz preteklih let pa ima skupno vrednost 11.523,02 EUR.

Od skupnega nerazporejenega presežka prihodkov odpade na Laško 12.271,90 EUR presežka prihodkov, medtem ko imajo Radeče v tem letu primanjkljaj (presežek odhodkov) v višini 748,88 EUR.

Ob tem omenimo, da je knjižnica za nakup nove opreme v skupni nabavni vrednosti 9.506,14 EUR od Občine Laško prejela dodatna namenska sredstva za investicije v znesku 4.000 EUR (za razliko 3.413,94 EUR smo obremenili laški presežek prihodkov preteklih let na kontu 985). Na drugi strani knjižnica v letošnjem letu od radeške Občine ni prejela dodatnih sredstev za investicije, zato smo nakup OS za Radeče, v vrednosti 2.092,20 EUR, v celoti pokrili z edinim razpoložljivim virom (nerazporejenim presežkom prihodkov preteklih let na kontu 985) .

Skupna vrednost obveznosti do virov sredstev oz. pasiva v bilanci stanja je 83.681,68 EUR.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV – DOLOČENIH UPORABNIKOV

A) PRIHODKI

Konti podskupin 760,761

Celotni prihodki doseženi v letu 2012 so znašali 369.734,91 EUR in so nižji od planiranih, pretežno zaradi nižjih plač.

Glavni prihodek predstavljajo dotacije iz proračuna Občine Laško v znesku 263.503,56 EUR (vključno z dodatnimi 500 EUR za financiranje prireditvev v Knjižnici Laško) ter dotacije Občine Radeče v znesku 71.999,51 EUR, prav tako namenjene za nakup knjig, plače zaposlenih in materialne stroške. Poleg navedenega je knjižnica v letu 2012 od Ministrstva za kulturo prejela 22.895 EUR za nakup knjižnega gradiva, kar je znatno manj kot v preteklem letu. Ostalo so lastni prihodki iz naslova članarin, zamudnin, opominov, kopiranja, prodaje knjige Laški zbornik in prejetih obresti za sredstva na TRR in podračunu EZR.

B) ODHODKI

Konti podskupin 460, 461, 462, 464, 465, 468

Celotni odhodki v letu 2012 so znašali 363.574,48 EUR in so prav tako zaradi nižjih plač precej nižji od planiranih.

Največji strošek predstavljajo plače in drugi osebni prejemki, ki znašajo 228.006,35 EUR (62,71% celotnih stroškov). Sledijo stroški nabave knjižnega gradiva v višini 75.911,03 EUR (20,88% celotnih stroškov). 16,41% delež stroškov predstavljajo programski, neprogramski stroški in posamezni prireditveni projekti.

POSLOVNI IZID

Razlika med celotnimi prihodki in odhodki izkazuje poslovni izid – presežek prihodkov nad odhodki v višini 6.160,43 EUR.

IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Knjižnica Laško ni zadolžena, zato se na tem izkazu izkazuje le letošnje zmanjšanje sredstev na računih v višini 1.179,21 EUR. Zmanjšanje je izkazano v Izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka.

Pripravila:

Nina Mlakar, uni.dipl.ekon.

Laško, 26.2.2013